

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Факультет педагогічної та соціальної освіти

Кафедра початкової освіти

Проректор із науково-педагогічної

роботи _____ О.А. Кузнецова

_____ 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕДІАОСВІТА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ СУЧАСНОГО ВЧИТЕЛЯ**

Ступінь бакалавра

Для всіх спеціальностей

2021– 2022 навчальний рік

Робоча програма вибіркової дисципліни «Медіаосвіта та медіаграмотність сучасного вчителя» для студентів всіх спеціальностей.

Розробник: Паршук Світлана Миколаївна, доцента кафедри початкової освіти, доктор філософії в галузі освіти С. Паршук (Паршук С. М.)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти

Протокол № від « » квітня 2021р.

Завідувач кафедри С. Якименко (Якименко С. І.)

« » квітня 2021 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>денна форма навчання</i>
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 150 год.		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й
		<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
		10 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 год самостійної роботи студента – 4 год	Ступінь бакалавра	<i>Практичні</i>
		16 год.
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
		124 год.

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 180 год.: 40 год. – аудиторні заняття, 80 год. - самостійної роботи (17 % / 83 %).

Найменування показників	Галузь знань, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		<i>заочна форма навчання</i>

Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка	Вибіркова
Загальна кількість годин – 150 год.		<i>Рік підготовки:</i>
		1-й
		<i>Семестр</i>
		1-й
		<i>Лекції</i>
		4 год.
	Ступінь бакалавра	<i>Практичні</i>
		6 год.
		<i>Лабораторні</i>
		-
		<i>Самостійна робота</i>
		140 год.

Мова навчання – українська

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить: для заочної форми навчання – 140 год.: 10 год. – аудиторні заняття, 140 год. - самостійної роботи (10 % / 90 %).

2. Мета, завдання навчальної дисципліни та результати навчання

Мета курсу: формування теоретичної та практичної бази знань з основ медіосвіти та медіаграмотності і практичних навичок ефективної взаємодії з інформацією, отриманої з медіа джерел; формувати здатність аналізувати тексти медіа.

Завдання курсу:

- засвоїти особливості формування медіакультури вчителя початкової школи;
- усвідомити медіа засобів на розвиток сучасного суспільства;
- сформувати теоретичні та практичні навички медіаграмотності.

Передумови для вивчення дисципліни: «Модель фахової підготовки вчителя», «Технології викладання фахових дисциплін у початковій школі», «Актуальні проблеми педагогіки початкової освіти».

Навчальна дисципліна складається з 5-и кредитів.

Програмові результати навчання:

ПР-031 Критично оцінювати достовірність та надійність інформаційних джерел, дотримуватися юридичних і етичних вимог щодо використання інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у перебігу педагогічної діяльності в початковій школі.

ПР-052 Організувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів.

ПР-063

Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

Згідно з вимогами ОПП студент оволодіває такими *компетентностями*:

I. Загальнопредметні компетентності:

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

II. Фахові:

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-8. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

2. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості

Тема 1. Медіаосвіта як основна вимога до особистості інформаційного суспільства

Поняття медіаосвіти особистості, системи мас-медіа. Засоби передавання інформації. Головні механізми розвитку медіаосвіти особистості та освіченості.

Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти

Огляд світового досвіду концепцій медіаосвіти. Концепція медіаграмотності (або візуальної грамотності), оцінкові концепції, комунікативні концепції.

Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток друкованих медіа

Тема 3. Друковані масмедіа

Характерні ознаки газетних видань. Основні функції засобів масової комунікації. Друковані періодичні видання.

Тема 4. Фотографія

Історичний розвиток фотографії. Різновиди фотографій, класифікація. Аналіз фотографії як медіа тексту.

Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.

Тема 5. Кіно і телебачення

Визначення кіно та телебачення. Види та кіножанри. Сучасні телевізійні жанри та формати. Особливості створення телешоу.

Тема 6. Інтернет і мобільний контент

Поняття про інтернет. Засоби комунікації в Інтернеті. Поняття блогу та блогерської журналістики. Безпека та етика в Інтернеті.

Тема 7. Радіо і музика.

Історія і винахід радіо. Використання радіо. Особливості сучасного радіомовлення

Тема 8. Реклама

Фактори розвитку реклами. Нетоварна реклама. Роль реклами в сучасному житті. Відеокліп як засіб реалізації музичного твору.

Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення

Тема 9. Різновиди аналізу медіа текстів

Поняття медіа тексту. Аналіз медіатекстів різних видів медіа. Аналіз медіа в контексті ринку

Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією

Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів

Поняття про маніпуляцію свідомістю. Маніпулятивні можливості новин. Маніпуляції у рекламі. Мультфільм як засіб маніпуляції свідомістю.

4. Структура навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості				
Тема 1. Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	15	2		12
Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	15	2	2	12
Усього:	30	4	2	24
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа				
Тема 3. Друковані масмедіа	5	2		3
Тема 4. Фотографія	5		2	3

Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.				
Тема 5. Кіно і телебачення	5		2	3
Тема 6. Інтернет і мобільний контент	5		2	3
Тема 7. Радіо і музика	5		2	3
Тема 8. Реклама	5		2	3
Усього:	30	2	10	18
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення				
Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	30	2	2	26
Усього:	30	2	2	26
Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією				
Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	30	2	2	26
Усього:	30	2	2	26
Разом	150	10	16	124

Заочна форма навчання

Назви кредитів і тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		л	пр	ср
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості				
Тема 1. Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	15	2		13
Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	15		2	13
Усього:	30	2	2	26
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа				
Тема 3. Друковані масмедіа	5			5
Тема 4. Фотографія	5			5
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.				
Тема 5. Кіно і телебачення	5		2	5
Тема 6. Інтернет і мобільний контент	5			4
Тема 7. Радіо і музика	5			5
Тема 8. Реклама	5			4
Усього:	30	0	2	28
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям				
Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	30		2	28
Усього:	30	0	2	28
Кредит 5. Основи медіаграмотності та практичних навичок взаємодії з інформацією				
Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	30	2	2	26
Усього:	30	2	2	26
Разом	150	4	6	140

5. Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		

1.	Тема 1 Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	2
2.	Тема 2 Світовий досвід медіаосвіти	2
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3.	Тема 3. Різновиди та історичний розвиток медіа	4
Кредит 3. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям		
4.	Тема 9. Різновиди аналізів медіатекстів.	2
		10

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1.	Тема1 Медіакультура як основна вимога до особистості інформаційного суспільства	2
Кредит 4. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
2.	Тема14 Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		4

6. Темы практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1	Тема1 Особистість у медіасередовищі та сучасний стан медіа культури	2
2	Тема 2 Світовий досвід медіаосвіти	
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3 Друковані масмедіа	
4	Тема4 Фотографія	2
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа		
5	Тема 5 Кіно і телебачення	2
6	Тема 6 Інтернет і мобільний контент	2
7	Тема 7 Радіо і музика	2
8	Тема8 Реклама	2
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9 Різновиди аналізів медіатекстів	2
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
10	Тема10 Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		16

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		

1.	Тема2 Світовий досвід медіаосвіти	2
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
2.	Тема 3 Різновиди та історичний розвиток медіа	2
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
3.	Тема 9 Різновиди аналізів медіатекстів	2
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
4	Тема10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	2
Разом:		8

7. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1	Тема 1. Основи інформаційного суспільства.	12
2	Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	12
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3. Маніпулятивні можливості преси. Аналіз газети	10
4	Тема 4. Створення образу людини за допомогою фотографії. Аналіз фото	10
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.		
5	Тема 5. Аналіз кінофільмів. Аналіз відеороликів.	6
6	Тема 6. Безпека та етика поведінки в Інтернеті.	6
7	Тема 7. Вплив музики на психічний та емоційний стан людини	6
8	Тема 8. Маніпуляційні можливості реклами	6
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9. Поняття про стереотипи. Іконографічний аналіз. Контекстуальний аналіз	28
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		
10	Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	28
	Всього	124

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Кредит 1. Світ інформації та його вимоги до особистості		
1	Тема 1. Основи інформаційного суспільства.	13
2	Тема 2. Світовий досвід медіаосвіти	13
Кредит 2. Різновиди та історичний розвиток медіа		
3	Тема 3. Маніпулятивні можливості преси. Аналіз газети	10
4	Тема 4. Створення образу людини за допомогою фотографії. Аналіз фото	10
Кредит 3. Різновиди та історичний розвиток телевізійних медіа.		
5	Тема 5. Аналіз кінофільмів. Аналіз відеороликів.	10
6	Тема 6. Безпека та етика поведінки в Інтернеті.	10
7	Тема 7. Вплив музики на психічний та емоційний стан людини	10
8	Тема 8. Маніпуляційні можливості реклами	10
Кредит 4. Медіатексти: аналіз, запобіганням маніпуляціям і створення		
9	Тема 9. Поняття про стереотипи. Іконографічний аналіз. Контекстуальний аналіз	28
Кредит 5. Запобігання маніпуляціям і створення медіатекстів		

10	Тема 10. Основні засоби маніпуляції свідомістю та створення медіатекстів	28
	Всього	140

8. Форми роботи та критерії оцінювання

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

ОЦІНКА ЄКТС	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
A	90-100	5 (відмінно)	5/відм./зараховано
B	80-89	4 (добре)	4/добре/ зараховано
C	65-79		
D	55-64	3 (задовільно)	3/задов./ зараховано
E	50-54		
FX	35-49	2 (незадовільно)	Не зараховано

Форми поточного та підсумкового контролю. Комплексна діагностика знань, умінь і навичок студентів із дисципліни здійснюється на основі результатів проведення поточного й підсумкового контролю знань (КР). Поточне оцінювання (індивідуальне, групове і фронтальне опитування, самостійна робота, самоконтроль). Завданням поточного контролю є систематична перевірка розуміння та засвоєння програмового матеріалу, виконання практичних, лабораторних робіт, уміння самостійно опрацьовувати тексти, складання конспекту рекомендованої літератури, написання і захист реферату, здатності публічно чи письмово представляти певний матеріал.

Завданням підсумкового контролю (КР, залік) є перевірка глибини засвоєння студентом програмового матеріалу модуля.

Критерії оцінювання відповідей на практичних заняттях:

Студенту виставляється **відмінно**:

В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.

Студенту виставляється **дуже добре**:

Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

Студенту виставляється **добре**:

В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

Студенту виставляється **достатньо**:

Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

Студенту виставляється мінімальний **задовільно**:

Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.

Кількість балів у кінці **семестру** повинна складати від 300 до 600 балів (за 6 кредити), тобто сума балів за виконання усіх завдань.

Відповідний **розподіл балів, які отримують студенти за 5кред.**

Поточне тестування та самостійна робота										КР	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	40	500/100
30	30	50	50	50	50	50	50	50	50		

9. Засоби діагностики

Засобами діагностики та методами демонстрування результатів навчання є: завдання до практичних занять, завдання для самостійної та індивідуальної роботи (зокрема есе, реферати), презентації результатів досліджень, тестові завдання, контрольні роботи, колоквиум

10. Методи навчання

Усний виклад матеріалу: наукова розповідь, спрямована на аналіз фактичного матеріалу; пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого розкривається сутність певного явища, закону, процесу; проблемне навчання, робота з підручником та додатковими джерелами; ілюстрація – метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (малюнки, схеми, графіки та ін.).

11. Рекомендована література

Базова

Посібники

1. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід: Навчальний посібник / О.Т.Баришполец, Л.А.Найдьонова, Г.В.Мироненко, О.С.Голубева, В.В.Різун та ін.; За ред. Л.А.Найдьонової, О.Т.Баришпольця. – К.: Міленіум, 2010. – 440 с.
2. Основи медіаграмотності: Навчально-методичний посібник для вчителя 8 (9) клас. Плани-конспекти уроків / За ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошинюк, О.П.Мокрогуза. – Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2014. – 190 с.
3. Практична медіаосвіта: авторські уроки. Збірка / Ред.-упор. В.В.Різуна та В.В.Літостанського. – Київ: Академія української преси, 2013. – 447 с.
4. Шейбе С. Медіаграмотність: Підручник для вчителя / Сінді Шейбе, Фейз Рогоу / Перекл. з англ.. С.Дьома; за загал. ред. В.Ф.Іванова, О.В.Волошенюк. – К.: Центр вільної преси, Академія української преси, 2014. – 319 с.

12. Інформаційні ресурси

1. mediaПростір: <https://sites.google.com/site/mediakulturaschool2/uroki-10-klas/kriticnijanalizmediatektiv>
2. Громадський простір: <https://www.prostir.ua/?library=mediahramotnist-pidručnyk-dlya-vchyteliv>
3. Електронні бібліотеки: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: <http://nbuv.gov.ua/>